

Fotografie in de stad

In de wintermaanden, wanneer het landschap er eerder dor en grijs bij ligt, vormt de stad een prima alternatief om toch aan landschapsfotografie te doen. In dit artikel gaan we op pad in Brugge, één van de mooiste steden van België. Gewapend met camera en statief verkennen we de mooiste plekjes in het historisch centrum en leren we hoe je een stadslandschap optimaal in beeld brengt. *Bart Heirweg – www.bartheirweg.com*

In het noorden van West-Vlaanderen, op een boogscheut van de Belgische kust, vind je Brugge. De stad ontstond in de tweede eeuw na Christus en groeide in de middeleeuwen uit tot de belangrijkste haven van die tijd. De aanwezigheid van de Zvingeul zorgde ervoor dat de stad van de 13e tot de 15e eeuw floreerde en de economische hoofdstad van West-Europa werd. Nadien geraakte de stad in verval, maar eind negentiende eeuw, o.a. door de bouw van de haven van Zeebrugge, herleefde de stad en werd het historisch patrimonium herontdekt. Dit rijke patrimonium bezorgde Brugge in 2000 een plaats op de Unesco Werelderfgoedlijst. Vandaag de dag is de historische binnenstad niet alleen voor tal van buitenlandse toeristen een ware trekpleister; ook een fotograaf weet zich ongetwijfeld een dagje te vermaken in deze prachtige stad.

Historische gevels

Onze tocht start langs de Buiten Boninvest of de ring rond Brugge, ter hoogte van de Gentpoort. Langs de ring kan je gemakkelijk en gratis parkeren en na een tiental minuutjes wandelen sta je middenin het centrum. Vanaf de ring wandel je best via de Gentpoort en vervolgens langs de Coupure de stad binnen. Eigenlijk kan je al meteen met fotografie aan de slag, want vanaf de fietsbrug over de Coupure en langs de rivier kan je de kleine haven en de aangemeerde plezierbootjes mooi in beeld brengen. Aan weerszijden van de rivier vind je tevens een aantal mooie

oude gebouwen die zich dan weer perfect lenen voor het fotograferen van details van de historische gevels, ramen of deuren. Dit soort detailfoto's geven de sfeer vaak beter weer dan wanneer je het ganse gebouw zou laten zien. Als je zo'n historische gevel met een oude eiken deur of een kleurrijk raampje in beeld brengt, let er dan steeds op dat de lijsten van de ramen of de deuren recht lopen. Anders lijkt het alsof deze scheef staan en neigen naar voor of achter te vallen. Positioneer daarom de camera zowel horizontaal als verticaal in het midden van de foto en maak gebruik van het raster in live view om perfect horizontale en verticale lijnen te garanderen en de compositie te controleren. Vermijd een gebouw of een detail ervan onder een hoek te fotograferen, want dan krijg je perspectieffouten. Door vanop een afstand met een telezoomlens te fotograferen, kan je dergelijke fouten minimaliseren en vermijd je bovendien de typische vervorming die eigen is aan wijdere lenzen. Indien nodig kan je achteraf in Photoshop of Lightroom het perspectief verder corrigeren. Architectuurfotografen maken vaak gebruik van shift en tilt lenzen om de correcte weergave van een gebouw te garanderen. Dergelijke lenzen laten je toe om het perspectief en de compositie van de foto te corrigeren doordat de lenselementen onafhankelijk kunnen bewegen tegenover de camera. Je kunt de camera dus eerst perfect waterpas zetten en nadien de lens naar boven of onder of naar links of rechts verschuiven tot je de juiste compositie krijgt. Op die manier kan je perspectieffouten elimineren en steeds rechte lijnen verzekeren. Bovendien kunnen shift en tilt lenzen ook kantelen en op die manier meer scherptediepte creëren, iets wat handig van pas komt bij landschapsfotografie. Dergelijke lenzen zijn helaas niet zo eenvoudig in gebruik en er hangt bovendien een stevig prijskaartje aan vast.

*Bootjes in de kleine haven langs de Coupure.
Een lange sluitertijd met behulp van een
'Bigstopper' maakt het water rimpelloos.*

f/11, 25 sec, ISO 400, 32mm op full frame

Gebogen gebouwen

We wandelen langs de coupure verder tot we vlakbij de Groenerei uitkomen. Hier kunnen we twee richtingen uit. Links ga je via de Groenerei richting Dijver, rechts wandel je richting Spiegelrei. We laten de Groenerei voorlopig even links liggen en gaan via de Predikherenrei over het brugje en volgen langs het water de Verversdijk tot we bij de Spiegelrei uitkomen. Vanaf de brug krijg je hier een prachtig zicht op de historische gebouwen aan de overkant van het water. Dit is misschien wel mijn favoriete plekje in deze stad. Met een breedhoeklens kan je vanop de brug bij windstil weer de authentieke gebouwen en hun reflectie in het water in beeld brengen. De weidse brandpuntsafstand van een breedhoeklens benadrukt de bocht die Spiegelrei daar maakt, zodat het lijkt alsof de gebouwen zich buigen langs de waterloop. Besteed bijzondere aandacht aan de compositie wanneer je reflecties fotografeert. Kies je positie nauwkeurig en zorg voor een perfect symmetrisch beeld. Bij landschapsfotografie zet je de horizon doorgaans liever niet in het midden, maar kies je ervoor om die één of twee derde van het beeld te plaatsen, zodat het beeld wat dynamischer wordt. Vraag je hierbij af of de lucht of de voorgrond de meeste aandacht verdient. Bij het fotograferen van reflecties

mag je deze regel van derden echter negeren en is het net aangewezen om de horizon netjes in het midden te plaatsen. Zo krijgt je een perfect symmetrisch beeld en wordt de reflectie extra benadrukt. Zo zie je maar dat regeltjes er zijn om af en toe ook te doorbreken.

*Reflecterende gebouwen langs de Spiegelrij.
Een polarisatiefilter benadrukt de blauwe
wolkenlucht.*

f/13, 1/6 sec, ISO 100, 20mm op full frame

Zacht winterlicht

De Spiegelrei is ongetwijfeld op z'n mooist in de late namiddag wanneer het zachte winterlicht de gevels vanaf de zijkant doet oplichten en cumuluswolken voor een interessante lucht zorgen. Met gebruik van een polarisatiefilter kan je deze mooie wolken extra benadrukken, maar let er op dat je de lucht niet teveel polariseert. Bij breedhoeklenzen polariseert de polarisatiefilter de lucht soms slechts gedeeltelijk, waardoor de ene hoek van de foto veel contrastrijker wordt dan de rest van het beeld. In dat geval draai je de polarisatiefilter wat terug en vermijd je maximale polarisatie, zodat de lucht meer gelijkmatig gekleurd is. Als het contrast te hoog is kan je een grijsverloopfilter gebruiken om de lucht wat tegen te houden en de voorgrond op te lichten. Let er echter op dat je niet teveel filtert wanneer je reflecties fotografeert; dan dreigen de reflecties snel te licht te worden en dat leidt tot een erg onrealistisch beeld. Staat er toch iets te veel wind voor perfecte reflecties, dan helpt een grijsfilter eventueel om de sluitertijd langer te maken en de laatste rimpels in het water weg te werken. Meer over al deze filters en het gebruik ervan kon je lezen in Shoot nr. 19.

Spiegelrei

Links lopen de Spiegelrei en de Spinoelrei tot bij het Jan Van Eyckplein. Het loont de moeite om even tot daar te wandelen, want ook hier kan je langs het water of vanaf de brugjes op verschillende plaatsen leuke foto's maken. Helemaal op het einde van de Spiegelrei, vlakbij het standbeeld, vind je nog zo'n leuke plaats. Hier kan je opnieuw met de breedhoeklens de gebouwen en hun reflecties in beeld brengen. De muurtjes aan weerszijden van het water vormen leuke lijnen die je kan gebruiken om diepte en perspectief aan de foto te geven. Besteed ook aandacht aan de randen van de foto en de manier waarop je de gebouwen afsnijdt. Vermijd ramen, deuren of andere belangrijke elementen van een gebouw door midden te snijden en zorg ervoor dat ze niet te dicht tegen de rand aanleunen.

Perfekte reflecties in de Spiegelrei, gezien vanaf het Jan Van Eyckplein. Let erop waar je de gebouwen snijdt.

f/13, 1/5 sec, ISO 100, 16mm op full frame, polarisatiefilter

Een muurtje langs de Spinolarei zorgt voor diepte- en lijnwerking.

f/13, 1/20 sec, ISO 100, 24mm op full frame, polarisatiefilter

Wind en reflecties

Als je een dagje fotografie in Brugge plant, raadpleeg dan vooraf enkele weersites. De stad is op z'n mooist als de gebouwen en een mooie wolkenlucht reflecteren in het water. Wil je mooie reflecties, dan mag er niet te veel wind zijn. Via de website of de app van Windfinder kan je de windvoorspellingen voor de stad Brugge vooraf raadplegen. Een windsterkte tot maximaal 7 à 10 km per uur is perfect. Ook de app WeatherPro toont voorspellingen voor windkracht en -richting. Deze beide apps haalde ik reeds in verschillende artikelen aan en zouden naast camera en statief tot de standaard uitrusting van een natuur- of landschapsfotograaf moeten behoren. Als je voorspellingen raadpleegt, houd er dan wel rekening mee dat de bebouwing in de stad ook wat beschutting biedt voor de wind. Ook wanneer er dus iets meer wind staat, zal je hier en daar wel hoekjes vinden waar het water rustig is. Bovendien durft de wind 's morgens en 's avonds wel eens te vallen, panikeer dus niet als er toch meer wind staat dat verwacht, wie weet kan je later op de avond toch nog genieten van prachtige reflecties.

Groenerei

We keren nu op onze stappen terug en wandelen richting de Groenerei. De statige bomen langs de rei zullen ongetwijfeld je aandacht trekken. Ook hier zullen de historische gebouwen prachtig reflecteren in het rimpelloze wateroppervlak. Je kunt ze vanaf de oever of vanop enkele pittoreske stenen brugjes in beeld brengen. Zo'n brugje kan ook prima dienen als voorgrond die je de stad mee inneemt. Let ook hier op details die je in en rond de gebouwen terugvindt. Wie de film "In Bruges" heeft gezien, herkent misschien wel het raampje waaruit een witte labrador af en toe hangt te zonnen. Een leuk detail die de sfeer van de stad weergeeft.

Een stenen brugje langs de Groenerei neemt de kijker mee de stad in.

f/14, 0.6 sec, ISO 100, 16mm op full frame, polarisatiefilter

Een labrador hangt uit het raam van een historisch gebouw.

f/8, 1/160 sec, ISO 400, 112mm op full frame

Dijver

Via de vismarkt komen we nu op de meest bekende en meest gefotografeerde plaats in Brugge: de Dijver. Vanaf hier krijg je een mooi zicht op de stad met het Belfort dat er statig bovenuit torent. Je zult wellicht een plaatsje moeten zoeken tussen alle toeristen, maar wat ellebogenwerk of een zwaai met een stevig statief kunnen hierbij wellicht helpen. Beter (en ook vriendelijker) is echter nog om te wachten tot wanneer de avond valt: de toeristen verdwijnen dan in de nabijgelegen restaurants en de vervelende bootjes, die af en toe de reflecties wel eens durven verstoren, gaan dan aan wal. Vanaf de aanlegsteigers tussen de bootjes kan je ongetwijfeld de leukste foto's maken. Het mooiste moment breekt aan wanneer het blauwe uurtje begint en de warme tinten van de ondergaande zon plaatsmaken voor de koele blauwe kleuren van de invallende duisternis. Deze blauwe tinten contrasteren mooi met de oranje en gele verlichting van de stad en de gebouwen. Complementaire kleuren of kleuren die tegenover elkaar staan in de kleurencirkel maken een beeld altijd

interessanter. Wacht niet met fotograferen tot wanneer het volledig duister is, want dan is het mooiste moment al voorbij en worden sluitertijden ook erg lang.

De blauwe kleuren van de nacht contrasteren met de oranje tinten van de stad. Mist creëert een prachtige lichtharp.

f/14, 25 sec, ISO 200, 16mm op full frame

Sterretjes zien

Stadslandschappen zoals dit fotografeer je doorgaans met een diafragma tussen $f/11$ en $f/16$. Zo heb je voldoende scherptediepte om alles scherp af te beelden en zit je bovendien dicht tegen het bereik (diafragma $f/8.0$ tot $f/11$) waar je lens de scherpste beelden aflevert en het minst last heeft van lensfouten zoals vignetering, diffractie of chromatische aberratie. Toch kan je bij uitzondering hier even experimenteren met een hoger diafragma bv. $f/20$ zodat er een ster-effect ontstaat op straatverlichting. Dit ster-effect is eigenlijk de diffractie of de afbuiging en verspreiding van het licht langs kleine openingen zoals het diafragma en wordt bij hogere diafragmawaarden duidelijker zichtbaar. Een ongewenst effect dat soms tot leuke resultaten kan leiden. Hetzelfde effect krijg je trouwens ook wanneer je met een hoger diafragma de zon fotografeert bij zonsop- of ondergang. Let er wel op: het diafragma instellen op waarden hoger dan $f/16$ doe je enkel in uitzonderlijke gevallen zoals dit.

Histogram

Controleer na elke foto ook even het histogram. Bij nachtfotografie zal je vaak moeten onderbelichten. Dat klinkt misschien raar, maar een camera probeert steeds alle tonen in een foto als grijstonen weer te geven. Dit heeft als gevolg dat de donkere tonen van een nachtlandschap vaak te licht afgebeeld worden. Je zal dus vaak wat moeten onderbelichten om dat te corrigeren. Gebruik hiervoor een negatieve belichtingscompensatie als je in diafragmavoorkeurstand werkt of een kortere sluitertijd als je volledig manueel werkt. Naast een correcte weergave van de donkere tonen moet je er ook op letten dat de verlichte gevels of straatverlichting niet gaan uitbranden. Door het enorme contrast tussen de donkere tonen van het nachtlandschap en de felle verlichting is die uitbranding niet altijd even gemakkelijk te vermijden. Probeer ze daarom tot een minimum te beperken en corrigeer achteraf de hooglichten eventueel nog wat in Lightroom of andere RAW-bewerking software.

Scherpstelling

In het donker scherpstellen is niet altijd gemakkelijk. De autofocus van de camera raakt in de war en je ziet bijna niets meer door de zoeker. Schakel daarom de autofocus op de lens of de camera uit en stel manueel scherp. Hierbij kan je gebruik maken van live view en inzoomen op één van de verlichte gevels om de scherpste nauwkeurig te bepalen. Wie niet over live view beschikt kan met een zaklampje de scherpstelafstand op zijn lens aflezen. Bij weidse landschappen waarbij de voorgrond niet al te dicht bij de lens zit, kan je de scherpstelling instellen op oneindig. Dit kan je in de meeste gevallen gewoon aflezen op de lens. Nikon gebruikers stellen het midden van het oneindigteken (de liggende 8) gelijk met het streepje dat onderaan in het midden van het venstertje met de scherpstelafstanden staat. Bij Canon moet de 'liggende L', die aan het oneindigteken vooraf gaat, gelijk staan met dat streepje. Ook andere producenten van lenzen gebruiken één van beide aanduidingen. Onderstaande foto's verduidelijken wat hiermee precies bedoeld wordt. Vergeet ten slotte ook niet om de beeldstabilisatie uit te schakelen, want bij lange sluitertijden zou deze eventueel tot onscherpe foto's kunnen leiden. Je werkt bij nachtfotografie toch steeds vanaf een statief, wat beeldstabilisatie dus overbodig maakt.

Scherpstelling op oneindig bij Nikon en Canon.

Via de Dijver kan je nog even verder wandelen tot bij het Arentshuis dat via een klein steegje naar het Arentshof leidt; een gezellig pleintje dat je even het gevoel geeft om terug in de tijd te zijn. Langs het water en aan weerszijden van de Bonifaciusbrug krijg je ook nog enkele mooie zichten op het historische Brugge en de indrukwekkende Onze-Lieve-Vrouwekerk. Opnieuw kan de brug dienen als voorgrond die je meeneemt naar de kerk.

In de buurt

Als je toch in Brugge bent en ook nog eens iets anders wilt fotograferen, dan kan je even doorrijden tot in Damme en Oostkerke. Ter hoogte van het dorp en langs de Damse Vaart of het

Schipdonkkanaal kan je ook aan de slag met reflecties. De eindeloze rijen populieren langs deze waterlopen reflecteren er prachtig in het water en kunnen zowel weids als meer in detail gefotografeerd worden. Kies opnieuw de juiste positie om perfecte reflecties te garanderen. Als je vanaf Damme nog iets noordelijker gaat dan kom je in het krekengebied terecht. Ook hier is heel wat te beleven. Vanaf de steiger aan de Oostpolderkreek kan je op een mistige ochtend prachtige foto's maken in tegenlicht met de verweerde steiger in de voorgrond. Ook een stop aan de Boerenkreek levert ongetwijfeld mooie foto's op.

*Winters tafereel langs de Damse Vaart.
Exposure blend van twee beelden.*

f/13, 1/20 sec, ISO 100, 14mm op full frame

*Polulieren langs het Schipdonkkanaal
refelecteren in het water.*

f/13, 1/6 sec, ISO 100, 58mm op full frame

Conclusie

Zoals je ziet valt er in en rond Brugge heel wat te beleven. De stad is een leuk alternatief voor landschapsfotografie wanneer in de wintermaanden de mogelijkheden eerder beperkt zijn als een echte winter uitblijft. Raadpleeg vooraf het weerbericht en plan je fotoshoot op een dag met weinig wind, want dan krijg je prachtige reflecties in de reien. Besteed aandacht aan de compositie en zorg voor een perfecte symmetrie. Als je ook van plan bent om de stad 's avonds of 's nachts in beeld te brengen, houd dan rekening met de belichting, experimenteer misschien eens met een hoger diafragma en vergeet uiteraard je statief niet.

Andere leuke steden:

- In Gent kan je ter hoogte van de Gras-, Koren-, of Ajuinlei ook aan de slag met de historische gebouwen en hun reflecties in de Leie.
- Dinant, gelegen langs de Maas is ook beslist een bezoekje waard. Naast de gebouwen en de citadel heb je er ook de Freyr, reusachtige rotsen langs de Maas, die bij rustig weer prachtig reflecteren in de rivier. De herfst is hiervoor misschien wel de mooiste periode, want dan kleuren de hellingen bovendien prachtig geel en bruin.
- Ook Luik en Namen liggen vlakbij de Maas en zullen ongetwijfeld leuke foto's opleveren.
- Wie het graag wat verder van huis zoekt, vindt bij onze noorderburen in Amsterdam, Utrecht en tal van andere steden ook prachtige historische gebouwen en waterlopen.

Tips voor stadsfotografie:

- Beperk het aantal lenzen. Een grote rugzak is opvallend en onhandig in een drukke stad.
- Breng vaak gefotografeerde onderwerpen op een andere manier in beeld. Kies een ander standpunt of ga op zoek naar een unieke invalshoek. Durf van het pad af te wijken en sla ook eens een onbekend straatje in.
- Maak een leuke zwart-wit reeks van je uitstap.
- Ga 's morgens vroeg of 's avonds laat op pad om de meeste toeristen te vermijden. Bovendien krijg je op die momenten vaak het mooiste licht.
- Vermijd weekends en eindejaarperiodes want dan is het in de stad meestal té druk.